

۱. عبارت «الصلوة لا تترك بحال» به چه معناست؟ فقه آن چیست؟

پاسخ:

یعنی نماز در هیچ حالی ترک نمی‌شود، حتی در حال بیماری یا جنگ. در فقه، نماز حتی بر بیمار یا کسی که نمی‌تواند قیام کند واجب است و در صورت عجز، باید به قدر استطاعت انجام دهد (مثل نماز نشسته یا خوابیده).

۲. فرق بین «طهارت حدثی» و «طهارت خبثی» چیست؟

پاسخ:

طهارت حدثی: پاکی از حالت‌هایی که وضو یا غسل لازم دارند، مثل خواب یا جنابت.

طهارت خبثی: پاک کردن بدن، لباس یا مکان از نجاست ظاهری مانند خون یا ادرار.

۳. در فقه، «اجاره» چگونه تعریف شده و چه ارکانی دارد؟

پاسخ:

اجاره عقدی است برای تملیک منافع مال یا انسان (مثل اجاره خانه یا اجیر شدن) در برابر عوض.

ارکان آن: موجر، مستأجر، عین مستأجره، منفعت مورد نظر، مدت و اجرت معلوم.

۴. عبارت «الخراج بالضمن» را توضیح دهید.

پاسخ:

یعنی کسی که از مالی سود می‌برد (خراج)، باید خسارات آن را نیز بپذیرد (ضمان).
مثلاً مستأجر اگر خانه را خراب کند، مسئول است چون از آن منفعت می‌برد.

۵. حکم فقهی در مورد شرط ضمن عقد چیست؟

پاسخ:

شرط ضمن عقد اگر مخالف مقتضای عقد یا خلاف شرع نباشد، صحیح و لازم‌الاجراست. مثلاً در عقد نکاح، شرط ادامه تحصیل یا اشتغال زن صحیح است.

۶. تفاوت بین «خیار مجلس» و «خیار شرط» چیست؟

پاسخ:

خيار مجلس: تا زمانی که متعاملين از مجلس عقد متفرق نشده‌اند، هر يك می‌توانند معامله را فسخ کنند.

خيار شرط: خریدار يا فروشنده يا هر دو می‌توانند در عقد شرط کنند که تا مدتی حق فسخ داشته باشند.

۷. فقه چه حکمی برای بيع غرری قائل است؟

پاسخ:

بيع غرری (معامله‌ای که در آن جهالت زیاد وجود دارد) در فقه باطل است. مثل فروختن ماهی در دریا یا جنین در شکم بدون تعیین وضعیت. دلیل آن حدیث "نهی النبی عن بيع الغرر" است.

۸. عبارت «من ملک شیئاً ملک الإقرار به» به چه معناست و در فقه چه کاربردی دارد؟

پاسخ:

یعنی کسی که مالک مالی است، حق دارد درباره آن اقرار یا تصرف کند. مثلاً اگر کسی اقرار کند که مهریه زن خود را داده، اقرارش معتبر است چون مربوط به حق خودش است.

۹. در فقه، چه شرایطی برای صحت عقد نکاح لازم است؟

پاسخ:

۱. ایجاب و قبول

۲. رضایت طرفین

۳. اهلیت قانونی (بلوغ، عقل، اختیار)

۴. عدم وجود موانع نکاح (مانند محرمیت یا هم‌زمانی با ۴ زن)

۵. ذکر مهر (در عقد دائم لازم نیست ولی در عقد موقت باید تعیین شود)

۱۰. در متون فقهی، «شفعه» به چه معناست و در چه شرایطی قابل اجراست؟

پاسخ:

شفعه حقی است برای شریک در مال غیرمنقول (مانند زمین)، که اگر شریک دیگر سهم خود را بفروشد، شفیع (شریک اول) می‌تواند آن سهم را به قیمت فروش از مشتری بگیرد و شریک شود. شرط آن:

مال قابل تقسیم نباشد

فروش به غیر شریک صورت گیرد

شفیع بلافاصله بعد از اطلاع، اعمال حق کند

